

IRAK'TA BİR BİLİM ADAMI

Sedat TÖREL, Y. Lis.

Prof. Dr. Said Ketene TÜBİTAK Genel Sekreter Vekili Prof. Dr. Naci Bor'u ziyaretinde.

Irak Türkmenlerinden olup tanınmış bir bilim adamı olan Prof. Dr. Said Ketene'yi 1976 sonbaharında Ankara'da ve TÜBİTAK'ta görmek bizim için gerçekten mutlu bir olay...

Said Ketene 1926 yılında Musul'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bağdat'ta yaptıktan sonra, yüksek öğrenimini Ankara Ziraat Fakültesinde yaptı ve 1951 yılında mezun oldu. Daha sonra Amerika'ya giden Said Ketene, North Carolina State College'in 1954 yılında Ormancılık Fakültesinden BSc., 1955 yılında da MSc. ünvanlarını kazandı. Sonra yine Türkiye'ye döndü ve 1962 yılında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinde altı aylık bir kurs gördü. Türkçe, Arapça ve İngilizce konuşan Prof. Dr. Said Ketene, bilimsel yayınlarını bu dillerde vermektedir.

Yaptığımız sohbet sırasında, Prof. Ketene'ye şimdiye kadar hangi görevlerde bulunduğunu, nerelerde çalıştığını sordum. Hemen sıralayıverdi:

"1951 - 1956 yılları arasında Bağdat'ta Ziraat ve Orman Genel Müdürlüğünde Ziraat - Orman Mühendisi olarak çalıştım. 1956'da Bağdat Ziraat Fakültesinde ilk Ormancılık Fakültesini kurduk. Daha sonra 1963 - 1964 yıllarında Bağdat'ta Orman Yüksek Okulunu kurmakla görevlendirildim. 1963 - 1973 yıllarında ise, Musul'da Ziraat ve Orman Fakültesini kurdum".

Konuşmamız sırasında Prof. Dr. Ketene'nin Musul Ziraat ve Orman Fakültesi Dekanlığı

yaptığını ve Irak Bilimsel Araştırma Kurumu'nda da hizmetleri olduğunu öğrenince, bu konuda bize biraz daha bilgi vermesini rica ettim. Bunun üzerine, Prof. Dr. Ketene şöyle devam etti:

"1973'den 1976 yılı ortalarına kadar Irak Bilimsel Araştırma Kurumu'nda üç vazife birden yaptığımı söylememe müsaade etmenizi istirham edeceğim. Bu zaman zarfında Bilimsel Araştırma Kurumu'nun Genel Sekreteri, bu Kurumun Tabii Kaynaklar Araştırma Enstitüsü Müdürü ve Kurumun içindeki Ziraî Daire Başkanı idim".

— Şimdi halihazırdaki görevinizi sorabilir miyim?

— Bilimsel araştırmacı, Profesör. Bu yıl ortalarında bütün idarî işlerden vazgeçip bilimsel faaliyetlerde bulunmaya karar verdim.

Said Ketene öyle diyordu ama zaten yetmiş yakın bilimsel eser ve makalesi vardı. Demek ki bunlara yenilerini eklemekte kararlı idi. İdareciliği bırakıp araştırmaya dönüyordu. Aslında bu konular engin.

Evlili olan Prof. Dr. Ketene'ye çocuğu olup olmadığını sorunca, mesut bir baba ifadesi ile hemen isimlerini sıraladı: Orhan, Deniz, Ercan ve Timur. Büyük oğlu İstanbul Teknik Üniversitesi Uçak Bölümünden mezun olmak üzere, kızı Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde... Üçüncüsü de Türkiye'de üniversite öğrenimine başlamak üzere. Ne mutlu değil mi?

Prof. Dr. Said Ketene Sedat Törel'le konuşurken.

Bir sorum üzerine, Prof. Dr. Said Ketene ziyaret sebebini şöyle açıkladı:

"Aslında bu defa Türkiye'ye çok kıymetli dostum Naci Bey'in TÜBİTAK namına olarak geçen yıl Irak'a yapmış olduğu ziyaretine karşılık vermek için geldim. Tam bir turist olarak Ankara'dayım ama ben. Ve bundan da büyük bir memnuniyet ve şeref duymaktayım".

Sohbetimizin gelişmesinden de cesaret alarak Prof. Ketene'ye birkaç soru yönetmek istediğimi söyledim. "Sor, sor" dedi ve gülüştük.

Soru : Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu ile Irak Bilimsel Araştırma Kurumu arasında ilişkiler ne zaman başladı?

Cevap : Bilimsel yakınlaşma iki memleket ve kuruluş arasında geçen yıl TÜBİTAK Genel Sekreter Vekilinin ziyareti ile başlamış oldu. Prof. Dr. Naci Bor Aralık 1975'de 2. Irak Bilim Kongresine katılmış ve o zaman ikili bir anlaşmaya gidilmesi için bir prensip anlaşmasına varılmıştır.

Soru : Bilimsel yakınlaşma hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevap : İki devlet arasında bilimsel yönden yakınlaşmak, problem çözmek çok faydalıdır. Bölge için de çok yararlıdır.

Soru : Genç kuşağa mesajınız var mı?

Cevap : Genç nesle mesajım vardır. Memleketlerin ve milletlerin yükselmesinde en büyük rolü olan ilim ve teknolojidir. Bunun için de bu milletler ve memleketler her türlü imkânı yaratmalı ve bütün bu imkânları genç nesillerin bilimsel ve teknolojik gelişmesi için kullanmalıdır. Çok çalışmak lâzım. Gelişme sağlanan ülkelere ait örnekleri biliyoruz. Atom ve uzay çağındayız. Çok çalışmamız lâzım. Boş geçen günler büyük kayıptır. İstikbale ilim yolundan gideceğiz.

Son olarak Prof. Dr. Said Ketene'den Türkiye'de üniversite öğrenimi sırasında bir hatırasını anlatmasını rica ettim.

"Anlatayım," dedi ve devam etti: "1950 yılı idi ve Abant Gölüne bir gezi yapıyorduk. Belki inanmayacaksınız ama o zaman Ankara'dan Abant'a gidene kadar 8 uzun ve yorucu saat geçmişti. Ancak Abant Gölüne gidince iyi dinlendik... Yıllar sonra, fakat pek çok da geçmiş değil, bu defa rahat bir yolculukla Abant'a sadece 3 saatte vardık!"

Ve ben sormadan, Prof. Dr. Ketene anlamlı bir şekilde:

"Bu da Türkiye'nin her sahada olduğu gibi büyük bir gelişme içinde olduğunu açıkça gösteriyor, değil mi?" diye bir soru ile sözlerini bağladı.

ÖZDEYİŞLER

● *Davranışın altın kuralı karşılıklı hoş görüdür, çünkü biz hiç bir zaman aynı biçimde düşünmeyiz ve gerçeğin yalnız bir parçasını ve değişik açılar altında görürüz.*

GANDHI

● *Toleranssızlık bizim kendi davamıza tamamiyle inanmadığımızın bir kanıtıdır.*

GANDHI

● *Benim dinim bir hapisane, dini değildir. O Tanrının en talihsiz kullarına da bir yer tanır. Fakat o saygısızlığa, ırk, din ve rengin kibirliğine karşıdır. Bu dünyada yalnız bir tek din olabileceğine inanmam. Bundan dolayı ben onların ortak oldukları şeyi bulmağa çaba gösteriyorum ve karşılıklı tolerans vazediyorum.*

GANDHI